

Programa Quinzena de visites del CSUC, Juliol 2019

PARTICIPANT: GEMMA GAIRIN GIBERGA, CRAI UNITAT DE RECERCA

DATA: 3 DE JULIOL DE 2019

LLOC: UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA, BIBLIOTECA DEL CAMPUS DIAGONAL-BESÒS

Programa de la jornada:

Serveis de suport a la recerca

- ✚ Els serveis de suport a la recerca en un nou Campus d'Enginyeria
- ✚ El nou servei de cerca de patents
- ✚ La producció científica a Internet: del DRAC (CRIS-UPC) a la visibilitat a UPRCommons, FUTUR i Google Scholar
- ✚ GEOcommons: la geolocalització de la producció acadèmica de la UPC
- ✚ La monitorització de l'Accés Obert

A càrrec de:

Toni Béjar, cap de la biblioteca

Roser Alonso i Anna Rovira, bibliotecàries

El Campus, actualment, consta de tres edificis dedicats a la docència i la recerca. La visita la vam realitzar a l'edifici A, on es troba la biblioteca.

Presentació de la visita a càrrec del cap de la [Biblioteca del Campus Diagonal-Besòs](#) (Escola d'Enginyeria Barcelona Est), Toni Béjar, explica la creació dels serveis de biblioteca en un campus molt recent. A la biblioteca hi ha principalment el fons de bibliografia recomanada i una part de revistes de l'hemeroteca, aquest criteri es va seguir segons la utilització dels fons per part dels usuaris durant els últims 5 anys. La resta es guarda al soterrani de l'edifici en uns compactus i la major part al magatzem consorciat GEPA.

La biblioteca s'ubica a la planta -1. A la mateixa hi ha 4 sales de treball i espais per a reunions, exposicions i conferències, amb taula, cadires i una pantalla per a connectar-hi un dispositiu. Entre les plantes 5 i 9 de l'edifici es troben 5 sales més però d'espai més reduït, compten amb una taula i cadires, una pissarra i endolls. Aquestes sales es reserven des de la web de la biblioteca: <https://bibliotecna.upc.edu/estudiants/sales-treball-grup>

La Biblioteca de l'Escola d'Enginyeria de Barcelona Est (EEBE) s'inaugura a l'inici del curs 2016-2017 amb motiu de l'inici de l'activitat docent a l'EEBE. Aquesta Escola i la seva biblioteca són hereves de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial de Barcelona que es trobava al recinte centenari de l'Escola Industrial de Barcelona. Ofereix els seus serveis principalment a l'EEBE, motor principal del Campus Diagonal-Besòs, però també als 28 grups de recerca i unitats transversals de recerca ubicats en aquest nou Campus de la UPC. La Biblioteca està especialitzada en documentació i recursos d'informació en l'àmbit de les Enginyeries (Biomèdica, Elèctrica, Electrònica industrial i Automàtica, de l'Energia, Mecànica, Química i de Materials) i la seva missió és donar suport a les activitats i les necessitats docents, d'aprenentatge i de recerca dels seus usuaris.

Figura 1. L'àrea de la biblioteca més visitada pels usuaris: pufs, butaques i joc d'escacs.

Els serveis de suport a la recerca en un nou Campus d'Enginyeria

A la universitat compten amb una [Carta de serveis per a la recerca](#) que engloba els serveis envers la investigació a la institució. Cada campus té la carta genèrica de la UPC adaptada segons els serveis i necessitats que s'hi han detectat.

Al Campus Diagonal Besòs encara no han fet l'adaptació de la carta genèrica, compten amb la seva Carta de serveis de suport a la recerca Biblioteca Campus Diagonal Besòs (Annex 1) i el [Mapa de la recerca Campus Diagonal Besòs](#).

El model de servei que fan servir és, d'una banda, comptar amb un equip de serveis generals de suport a la recerca i, de l'altra, tenir un petit equip (1 o 2 bibliotecaris/es) especialitzats/es en recerca a cada biblioteca.

➤ Serveis destacats

[Formació reglada i a mida](#)

Els cursos de formació es troben planificats en una sola pàgina del web de les biblioteques. En alguns casos, com per exemple Mendeley, als inicis es feia formació als estudiants de primer any però actualment es fa de forma transversal durant els anys que duren els estudis.

Pel que fa a les acollides de nous alumnes es duen a terme de forma gamificada, en sessions molt breus i bàsiques al primer curs. A partir del segon curs, junt amb el PDI i el programa de l'ensenyament, es preparen sessions basades en les competències informacionals dictades per Bolonya en tres nivells diferents: curs 'Ús solvent de dels recursos d'informació'.

[Research Cafè](#)

Trobades informals de personal investigador i doctorands. Els dinamitzadors d'aquestes trobades són els mateixos PDI o bé el PAS de la biblioteca. La localització no sempre ha de ser un espai de la biblioteca, però el personal hi està implicat d'una manera o altra. Hi ha hagut diferents models de trobades fins ara, ja sigui amb programa establert, sense preparació prèvia (tipus pluja d'idees, exposició de dubtes, etc.) i també s'han dut a terme sessions en col·laboració amb d'altres institucions.

La imatge s'ha creat amb la voluntat de fer 'marca' d'aquestes trobades informals. Al repositori institucional UPCommons s'hi recullen les evidències de les trobades:

<https://upcommons.upc.edu/discover?scope=%2F&query=research+cafe&submit=>

[Reserva un bibliotecari](#)

Servei personalitzat que es du a terme a la Biblioteca del Campus de Terrassa, la durada màxima de la sessió és d'una hora amb un/a bibliotecari/a especialista en la cerca, l'ús i la gestió de l'informació científica.

[Acompanyament a doctorands](#)

Servei específic adreçat a doctorands. Es fan sessions en col·laboració amb l'Institut de Ciències de l'Educació de la UPC, genèriques i específiques. A la web de les biblioteques de la UPC es recullen els serveis més destacats pel que fa a la investigació, la publicació, la cerca d'informació i els serveis genèrics que s'ofereixen adreçats a aquest col·lectiu.

Accés Obert. Projectes H2020, ERC, Plan Estatal

Pel que fa al suport de publicació en accés obert de la recerca produïda a la universitat, la biblioteca treballa donant suport a aquest moviment internacional així com amb les normatives aprovades en Consell de Govern de la UPC.

Es recullen totes les informacions relacionades amb els [Projectes H2020, ERC, Plan Estatal i Punts PAR UPC](#) i el suport que se'n deriva per part de la biblioteca. També es dóna suport per triar en quines [revistes d'accés obert publicar](#), per elaborar un [Pla de Gestió de Dades](#), i per [signar amb la filiació institucional](#) de forma correcta.

El nou servei de cerca de patents

A nivell general la UPC ofereix recursos per ajudar a trobar informació (patents existents, publicacions sobre el que es vol patentar, etc.) abans de sol·licitar registrar una invenció. També hi ha la possibilitat de fer servir el servei de cerca de patents, format per un equip de bibliotecaris de la UPC, que ajuda a fer cerques a les bases de dades de patents disponibles a la UPC. A cada campus hi ha un interlocutor/a especialitzat però els tècnics es troben en un servei centralitzat a nivell UPC.

Hi ha un formulari per demanar una cerca específica d'informació en bases de dades de patents. A banda, donen suport específic en la base de dades Derwent Innovation Index.

Més informació: <https://biblioteca.upc.edu/investigadors/patents>

La producció científica a Internet: del DRAC (CRIS-UPC) a la visibilitat a UPCommons, FUTUR i Google Scholar

DRAC-CRIS

El CRIS de la UPC, DRAC (Descriptor de la Recerca i l'Activitat Acadèmica de la UPC), és una aplicació informàtica que es va crear i es manté per part de l'equip informàtic que treballa integrat a les biblioteques de la universitat. Els bibliotecaris revisen el contingut que s'hi afegeix abans que es mostri a UPCommons.

Els objectius inicials del DRAC són:

- Millorar els serveis i processos de gestió de la informació de l'activitat del PDI i PAS.
 - Facilitar i incrementar la valoració de la recerca.
 - Potenciar la visibilitat de la recerca.
-
- Avaluació interna: acreditació del PDI, convocatòries d'ajuts i projectes, incentius retributius (complement addicional de docència, trams de recerca, etc.), valoracions de la pròpia institució (punts PAR), etc.
 - Avaluació externa: CNEAI. Trams de recerca (sexennis), AQU. Acreditació del professorat, MICINN (convocatòries de projectes del Plan Nacional), JCR, factor d'impacte, quartil, etc.

UPCommons

La visibilitat dels continguts de DRAC es mostra al repositori institucional que recopila, gestiona, difon i preserva, en accés obert, la producció docent i de recerca de la UPC.

FUTUR

Portal de la producció científica dels investigadors de la UPC. S'actualitza setmanalment. Les dades provenen principalment dels sistemes d'informació corporatius DRAC i UPCommons a més de la base de dades de patents Invenes, del portal CORDIS de projectes europeus i d'Altmetric que recull les cites de les publicacions a les xarxes socials.

Google Scholar

Mitjançant el grup de treball transversal de rànquings de la universitat es mantenen els perfils actualitzats a Google Scholar. Aquest grup de treball publica els resultats del posicionament de la UPC en els rànquings mundials en l'Observatori dels Rànquings: <https://gpaq.upc.edu/ranquings/>

GEOcommons: la geolocalització de la producció acadèmica de la UPC

[GEOCommons](#) és un projecte que pretén mostrar l'impacte que, amb les seves publicacions acadèmiques, la UPC té al llarg de territori, que es troba en els documents acadèmics dipositats a UPCommons. En paral·lel també s'hi poden trobar geolocalitzades les entitats, organitzacions acadèmiques i empreses principalment, amb les quals la universitat ha establert acords de col·laboració, que han derivat en l'elaboració de documents dipositats també a UPCommons.

Ens van explicar que un dels informàtics té coneixements avançats de geolocalització i va ser qui va treballar en el projecte i el manté actualment.

La monitorització de l'Accés Obert

D'una banda, el [Termòmetre de l'Accés Obert de la UPC](#), que té per objectiu monitoritzar els resultats de la publicació en obert de la institució i mostrar si la publicació en obert creix, disminueix o s'estabilitza. Per a les principals publicacions acadèmiques, el termòmetre mostra el nombre de publicacions en obert en relació al nombre total de publicacions de la comunitat universitària. La informació s'actualitza anualment. S'hi recullen articles de revistes, tesis doctorals, llibres i TFG.

I d'altra banda, l'[Observatori de l'accés obert](#), que fa un seguiment de l'estat de l'accés obert a les universitats catalanes. Les fonts d'informació utilitzades són Web of Science i Scopus. Actualment manca afegir la comptabilització dels embargaments, preveuen fer-ho al 2020.

Valoració personal

La visita va ser molt profitosa i agradable. Destaco positivament el tipus d'organització a l'hora de treballar en equip des de les diferents ubicacions de la UPC, és un punt fort al seu favor. Per tots aquells serveis que es possible, com per exemple el servei de cerca de patents o els serveis generals de suport a la recerca, es treballa de forma central (amb un grup principal de treball) i a les diferents ubicacions hi ha bibliotecaris especialitzats en la temàtica. El resultat és molt satisfactori: d'aquesta forma organitzada els serveis que s'ofereixen són coherents, molt treballats i de qualitat. També voldria fer esment del servei informàtic, que és un servei transversal integrat a les biblioteques, que facilita i aporta moltes solucions i eines a les biblioteques per donar un millor servei als usuaris.

Publicació

- Assessorament en la publicació d'articles de revista
- Accés obert
- Signatura i filiació institucional
- Propietat intel·lectual, drets d'autor i ús ètic de la informació
- Edició de llibres, revistes, etc.

Durant la recerca

- Gestors de referències bibliogràfiques
- Préstec interbibliotecari
- Tallers de formació
- Cerca d'informació especialitzada
- Cerca en bases de dades
- Assessorament en la cerca a bases de dades de patents
- Planificació i difusió de dades de recerca
- Acompanyament a doctorands

Projectes H2020, ERC, Plan Estatal

- Compliment dels requisits d'accés obert per a publicacions i dades de recerca
- Publicació de dades de recerca a UPCommons
- Revistes on publicar en accés obert
- Pla de Gestió de Dades
- Disseminació dels resultats

Impacte i avaluació

- Suport a l'acreditació de la recerca i sexennis
- Revisió de qualitat de les publicacions a DRAC i revisió del CV
- Assessorament en congressos notables
- Elaboració d'estudis bibliomètrics

Visibilitat

- Visibilització de la recerca i millora l'impacte: FUTUR, UPCommons, GEOcommons
- Perfil d'investigador: ORCID i altres identificadors
- Altmetrics
- Identitat a les xarxes socials de recerca
- Google Scholar Citations

